

We like We

We like We er et eksperimentelt performance- og klangkollektiv startet i 2012. Kollektivets kvartet består af violinist Katrine Grarup Elbo, cellist Josefine Opsahl, percussionist Sara Nigard Rosendal og sanger Katinka Fogh Vindelev.

Hvordan udfolder kollektivet sig hos jer processuelt, kunstnerisk og organisatorisk?

Vores fundament for at samarbejde i den kreative proces er i bund og grund improvisation, samtale, strukturering: en slags frit flet. Som regel starter vi med improvisationen; enten den helt åbne, eller den mere dogmatiske, hvor vi har en idé om hvad vi afsøger. Herefter samtaler vi/evaluerer, og til sidst forsøger vi at finpudse og strukturere ideen. I denne proces fungerer vi som hinandens udvidede ører - de filtre, vi ikke selv rummer. Man har altid en indbygget bias som menneske; man kan ikke altid se de fejl og mangler, eller potentialer, som ens egen idé rummer. Her er det fantastisk at have tre andre individer, med helt andre defaults, at spille bolden opad. Vi fungerer på skift som forskellige elementer i en bilvask; én skyller, én vasker, én polerer, én tørrer.

Vi arbejder ud fra en flad struktur med ikke-hierarkisk tænkning. Dette betyder ikke, at vi ikke uddelegerer, for det gør vi. Og det kræver en del tillid, som nok kun kan opbygges over tid, og med et delt erfaringsgrundlag. Helt lavpraktisk deler vi alle rettigheder ligeligt, så vi hver især får 25 % af alt, hvad vi udgiver. Det er ikke den mest økonomiske og tidsmæssige favorable model - at komponere sammen i et kollektiv - men det giver absolut mening for os på så mange andre planer, hvor vi kunstnerisk og menneskeligt bliver den her forlængelse af hinanden og kommer steder hen, vi aldrig individuelt kunne have fundet frem til. Vi har arbejdet meget med det kollektivt ubevidste potentiale, og ved at dyrke, værne om og forfine dette rum er det så far lykkedes os at skrive en opera og udgive tre albums sammen (det tredje album *Time is Local* (2019), er netop udkommet, og er et samarbejdsprojekt med lydkunstneren Jacob Kirkegaard). Vores første udgivelse, albummet *a new Age of Sensibility* (2014), kom ud af en kollektiv improvisationsrus med afsæt i en performancekoncert på Dieselhouse i Sydhavnen under Frost Festival i 2013. Her iscenesatte vi os selv både sonisk såvel som visuelt med lys og kostumer på den enorme 1400 tons tunge B&W dieselmotor fra 1930'erne. Og opførte en organisk koncert inspireret af Gabrielle Roths tanker om *5rhythms* og hendes tilstands-dogmer; det rå maskinrum, fysiske bevægelsesmønstre på motorens mange trapper og niveauer: mennesket vs. maskinen i helt bogstaveligste forstand. Vi lod os efterfølgende guide af vores undersøgelser og finpudsede vores ideer inden vi indspillede og producerede pladen. Anden plade *Next to the entire All* (2017) var mere klassisk "bandagtig" i sin tilblivelse (et isoleret ophold i et sommerhus i Sverige og lange improvisationer, som vi efterfølgende bearbejdede). Det tog længere tid end det første album, pladen stritter musikalsk (den svære to'er kalder man det vist), og vi var efterfølgende enige om, at vi står stærkere, når vi sammen reagerer på noget udefrakommende. Det er ikke for at trække en streg i sandet og sige *os og dem*, men vi får meget energi og inspiration i møder, hvor en fælles retning udstikkes og samler vores fokus. Eksempelvis er vi i vores samarbejde med Jacob Kirkegaard, hans lydlig ekspertise, sans for klang

og resonans, kommet tættere på essensen af vores særlige instrumentsammensætning: vokal, violin, cello og percussion, og det har givet os et rum til at zoome dybere ind i vores kvartetts unikke klangkvaliteter. Vi har så at sige fundet styrke i sammen at række ud, det giver vores gruppe en åbenhed for nye impulser og ideer og klæder vores interne dynamik på til konstant at være i bevægelse. I vores arbejde med visuel kommunikation og selviscenesættelse har vi altid inddraget eksterne samarbejdspartnere: Tine Tourell Søderberg (designer for bl.a. Carcel) Stina Resting (stylist og designer) Maj Jeanne og Jonas Bang (fotografer / videografer), og her arbejder vi gennemgående med billedet af en stærk enhedsfølelse vs. det individuelle. En rammende præsentation af *We like We* skal indeholde begge aspekter og så er det interessant at arbejde med en konstant forskydning af balancepunktet.

Hvilke politiske eller samfundsmæssige omstændigheder reagerer I på som kollektivt?

Vi reagerer, ligesom mange andre (heldigvis), på en øget individualisering. Samtidig er vi opmærksomme på, at kollektivet på bekostning af individet faktisk ikke er specielt frugtbart og sundt for kollektivet. Vores uddannelse var i høj grad fokuseret omkring den enkelte musikers/studerendes udvikling: at man blev bedre til sit instrument, set ud fra et solistisk perspektiv. Vi manglede simpelthen nogen at skabe sammen med, et safe space, og nogen at udveksle ideer med.

Vores opera *Myte om Mørke* (2019), som havde premiere denne sommer på Copenhagen Opera Festival, med libretto af den danske dramatiker Alexandra Moltke Johansen, er båret af en gennemgående kritik af menneskets største fjende i dag: passiviteten. Alle karaktererne i operaen er bedøvet af valmuer (opium), mens en gal kejser raserer og brænder byer ned i sin jagt på en "strålende sol, der kan gøre alting godt". Ingen er i stand til at stå op imod denne ustyrlige kejser, ingen tager hans trusler alvorligt, han opfører sig som et barn, og hans handlinger bliver derfor kollektivt undervurderet. Lige indtil en ung pige, der efter en vækkelse inde i hovedet på den eneste ikke-fiktive person i operaen, nemlig Elsa Gress, en særligt begavet, nu afdød dansk forfatter, debattør og provokatør, der i år ville have været fyldt 100 år, giver pigen indsigten og sætningen: "Frelsen er usikkerheden", samt opildner hende til handling med ordene: "Hvilke midler og våben kætteren skal anvende i denne kamp for mennesket mod dets fjender, er helt hendes egen sag ... her holder teorien op og praksis begynder". Hvorefter pigen på bedste klassiske, opera-finale-manér ender med at dræbe kejseren. Tabula rasa, og en ny begyndelse kan derfra tage form.

Det er første gang vi har arbejdet med så tydeligt et narrativ, og første gang vi har skullet skrive musik til en dansk tekst. Men det har været noget nær en healende proces, at vi kollektivt har skullet forløse en kunstnerisk opgave, der taler så direkte ind i den verden og det politiske drama, der udspiller sig omkring os. Vi føler helt sikkert alle en afmægtighed overfor de magtbegærlige statsledere og fastfrosne strukturer, der sætter vores allesammens sikkerhed og klodens tilstand generelt under maksimalt pres med manglende klimahandling og global økonomisk ulighed i en endeløs jagt på ressourcer.

Vores opera redder sandsynligvis ikke verden, men det har givet os et åndehul, et bombastisk kreativt output og fornyet inspiration i mødet med Elsa Gress' tekster og ånd. Ingen af os kendte hende før vi blev hyret til at skrive operaen af Nordic Opera, der producerede *Myte om Mørke*, men det gør vi nu, og hun har bidt sig fast. Der er noget meget forløsende i opdagelsen af, at man ikke står alene - at andre bemærker og bliver frustrerede over de samme problematikker som én selv. Det handler ikke kun om at føle sig bekræftet; behovet for og oplevelsen af at se sine tanker, følelser og oplevelser reflekteret i andre er jo netop en del af bevægelsen væk fra det individualistiske. Dette

gælder både overordnet for vores arbejde som kollektiv og for vores møde med Elsa Gress og hendes skrift.

Hvem identificerer I jer med i historien af kollektiver og bevægelser?

Inden for klassisk musik er der meget få, der gør hvad vi gør, så det er svært at svare på. Det at være et kollektiv oplever vi faktisk ofte som en udfordring i forholdet til den øvrige klassiske musikverden, da branchen har svært ved at forstå og favne, at en afsender og komponist kan være en gruppe. Det giver os for eksempel problemer i forhold til kreditering eller kan betyde, at vi må gå meget ned i løn, da samme pose penge skal deles mellem fire. Andre gange har producenter eller arrangører svært ved at forstå den flade struktur; at vi rent faktisk skaber ligeligt - for eksempel at Katinka ikke er FORsanger, men et instrument på lige fod med os andre. Den romantiske opfattelse af *komponisten* som et ensomt, hårdtarbejdende (mandligt) geni hænger tilsyneladende stadig ved. Tanken om, at en skabende kraft også kan gestaltes som et interpersonelt flow eller en dialog mellem flere aktører har været meget svær at implementere i den verden, vi kommer fra. Selvom det er meget normalt at arbejde kollaborativt og kollektivt inden for andre dele af kunstverdenen (SuperFlex, Flux Factory, Pussy Riot, Sort Samvittighed, Eget Værelse osv), så opleves det åbenbart stadig som noget ubegribeligt og uortodokst inden for den klassiske musik. Man kan sige, at vi trækker på nogle generelle kollektivistiske tanker fra 1960-1970erne med Fluxus bevægelsen som et oplagt forbillede med deres frie tværkunstneriske bevægelser. Men generelt også bare på den tids tanker om og udforskning af den flade struktur, den ikke hierarkiske tænkning og den åbne samskabelse. I dag kunne man fristes til at omtale vores praksis som en slags udvidet musikalsk deleøkonomi!